

Motion till riksdagen 2006/07:So361

av Irene Oskarsson (kd)

Stulen barndom

1 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om föreningen Stulen Barndom.

2 Inledning

Föreningen Stulen Barndom har funnits sedan januari 2006 och har cirka 600 medlemmar. Syftet är, enligt stadgarna, att hjälpa barn, vuxna och familjer som drabbats av vanvård eller felbehandlats i svenska fosterhem eller som på annat sätt varit illa i kontakten med berörda sociala myndigheter. Föreningen verkar för att ge drabbade upprättelse och kan i mån av resurser föra enskildas och grupperns talan gentemot stat, kommuner och institutioner.

2.1 Bakgrund

Cirka 100 000 svenskar har någon gång i sitt liv vistats på barnhem. Att vara "vanartig" eller barn till "tattare" ansågs skäl nog att tvångsomhändertagna barn på 30-, 40- och 50-talen. Flera av dessa, kvinnor som män, tvingades till steriliseringsbehandlingar. Många har också – genom föreningen Stulen Barndom – vittnat om den fysiska och psykiska misshandel de drabbades av på institutioner eller i fosterhem. De har också berättat om hur de fått otillräcklig skolutbildning och i vissa fall utnyttjats till barnarbete. Uppenbart är att berörda tillsynsmyndigheter i många fall brustit i sin verksamhet och att åtgärder för att rätta till missförhållandena aldrig skett. Många har också vittnat om hur undermåliga eller ibland obefintliga utredningar legat till grund för besluten att omhändertagna barnen och att det sällan skedde en ordentlig prövning om någon anhörig kunde ta hand om barnen i stället för att de skulle placeras på institution.

Fel! Okänt namn på

Stulen Barndom lämnade i april 2006 in en grupptalan mot Stockholms stad, men den avslogs i tingsrätten. En enskild medlem som tidigare begärt prövning av sitt fall av Stockholms stad, fick till svar att staden ej tänker ta upp fallet med hänvisning till att preskriptionstiden gått ut.

Ett par av dessa barns öden har skildrats av Sveriges Television i dokumentären Stulen barndom, och Uppdrag granskning visade för ett par år sedan en skildring av ett par, vars son tvångsomhändertagits av socialen i Oskarshamn. Tvångsomhändertagningar fortsätter med andra ord och det i vid omfattning. Enligt Socialstyrelsens uppgifter är det så många som 20 000 barn årligen. Givetvis är inte fallet att alla dessa barn omhändertas på felaktiga grunder, men det är likväl viktigt att påpeka kontinuiteten i ett förfarande som har en ytterst tvivelaktig historia. När vi nu vet hur illa barn farit på fosterhem och på institutioner, är det extra påkallat att uppmärksamma de fall av omhändertaganden som sker i dag. Stulen Barndom spelar en viktig roll för att belysa och påtala de brister som finns i dag i placeringen av både barn och tonåringar.

2.1.1 Internationell rätt

Precis som bland andra Stulen Barndom anført, finns det flera internationella mänskliga rättighetskonventioner, som både stödjer familjers självbestämmande och barns rätt till att få växa upp i en kärleksfull familj. Den allmänt rättsligt vedertagna principen om habeas corpus, som finns inskriven i Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, stipulerar också att ingen ska berövas rätten till frihet utan grund. Som Stulen Barndom också påpekat förefaller det som om svenska myndigheter inte tagit tillräcklig hänsyn till flertalet av de rättigheter och principer som finns inskrivna i Europeiska konventionen för mänskliga rättigheter och därigenom i svensk lagtext.

3 Sammanfattning

I ett demokratiskt samhälle som säger sig värna alla människors lika rättigheter, är det av yttersta vikt att de människor som Stulen Barndom företräder känner att de kan göra sin röst hörd. Det handlar om människor som upplever att de kränkts av just den stat som är satt att skydda allas våra mänskliga rättigheter. Organisationer i det civila samhället spelar en oerhört viktig roll som förmedlare och försvarare av de mänskliga rättigheterna. Organisationer och föreningar som Stulen Barndom förtjänar allt stöd de kan få, särskilt som de är relativt nya i sin verksamhet.

Även andra organisationer arbetar delvis för samma sak som Stulen Barndom, t.ex. Samhällets Styvbarn och Nordiska Kommittén för Mänskliga Rättigheter – NKMR – För skydd av Familjers Rättigheter i de nordiska länderna och det finns intresseföreningar som framförallt håller kontakt via Internet. Om dessa organisationer kunde få hjälp med att hitta samverkansformer för att med gemensam kraft kunna driva frågan om upprättelse åt enskilda och

Fel! Okänt namn på

grupper, skulle de bli starkare företrädare för de människor de representerar.
Det är av yttersta vikt att den borgerliga regeringen fortsätter att uppmuntra
och stödja det viktiga arbete som föreningen Stulen Barndom påbörjat.

Stockholm den 30 oktober 2006

Irene Oskarsson (kd)